

Desmitā nodaļa.

Pēkšņa pamošanās.

Iepriekšējā nodaļā mēs atzīmējām, ka 4. gadsimtā, kad Trīsvienības doktrīna pirmo reizi tika ieviesta Kristietībā, tās nostiprināšanai bija vajadzīgs ļoti spēcīgs Romas valdības atbalsts. Sākotnēji tā to saņēma no Imperatora Teodosija Lielā. Viņš bija tas, kurš šo jauno Trīsvienīgo Kristietību pasludināja par Romas valsts reliģiju. Galu galā šī ticība Trīsvienībai kļuva par visaptverošu un neatņemamu ticības daļu tam, ko mēs šodien pazīstam kā Pāvestību, savukārt daudzas protestantu konfesijas, kaut arī gadu gaitā ir atdalījušās no dažiem Romas Katoļu Baznīcas uzskatiem, tomēr ir saglabājušas Trīsvienības doktrīnu.

Dažas protestantu konfesijas, tostarp arī SDA baznīca, ievēro modificētu skatījumu par šo mācību, lai gan pamata pieņēmums, ka Dievs ir trīsvienība (trīs personas vienā nedalāmā substancē), ir kopīgs visām versijām. Ja tas tā nebūtu, tā nebūtu Trīsvienības doktrīna - vismaz vispārpieņemtajā teoloģiskajā izpratnē par to.

SDA baznīca ne vienmēr ir bijusi trīsvienīga konfesija. Kopš paša sākuma un visā tās veidošanas periodā tā bija stingri anti-trinitāra. Trīsvienības doktrīna pirmo reizi tika ieviesta SDA tikai pēc Elenas Vaitas nāves (pēc 1915.g.). Lai tā nostiprinātos SDA, vajadzēja vairākus gadu desmitus. Tieši tāpat tas bija sākotnēji arī agrīnā Kristietībā, pie tam, lai nostiprinātos, trīsvienībai vajadzēja gandrīz četrus gadsimtus. Vienkārši vēsture atkārtojas.

Kad es (Terijs Hils) pirms 10 gadiem (2000.g.) sapratu, ka baznīca, kurai piederu, ne vienmēr bija trinitāra konfesija, tas mani ne tikai mulsināja, bet arī ļoti satrauca. Tagad mēs uzzināsim tā iemeslu.

Kļūdaini priekšstati.

Es varu godīgi teikt, ka līdz 2000. gadam es uzskatīju sevi par pārliecinātu trinitāristu, bet, kad tajā pašā gadā sāku pētīt Trīsvienības mācību, es drīz sapratu, ka es ne tikai nepareizi saprotu to, kas saistīts ar šo mācību, bet ka man ir tāda pārliecība, kuru neviens trinitārists nekad nevarētu pieņemt. Kas tas bija, to redzēsim vēlāk.

Līdz tam laikam es ticēju, ka trīsvienības doktrīna ir vispāratzīta doktrīna, kas kalpoja kā Kristīgās ticības balsts, lai atspēkotu to cilvēku uzskatus, kuri mācīja, ka Kristus nav Dievs. Tādi bija Jehovas liecinieki, kristadelfieši utt. Es arī ticēju, ka ikviens, kurš nepieņēma šo mācību, iespējams, pat nebija Kristietis. Protams, es ticēju, ka jebkura konfesija, kas nemāca Trīsvienību, nebija Kristīga konfesija. Es atklāju, ka šodien daudzi trīsvienību atbalstoši ļaudis tic tieši tāpat, tajā skaitā arī SDA.

Lai gan es uzskatīju, ka Trīsvienības doktrīna ir neaizstājama, lai varētu pieņemt Kristus dievišķību, man jāatzīst, ka man bija iebildumi par to, ka Svētais Gars ir persona (šeit mēs to neaplūkosim detalizēti), bet es tomēr mācīju, ka Viņš bija persona. Tas bija saistīts ar manu "dogmatisko ticību" Trīsvienībai. To mēs tālāk apspriedīsim nākamajās nodaļās - it īpaši saistībā ar to, kam ticēja SDA Pionieri. Tas ietver arī Elenu Vaitu.

Es arī ticēju, ka SDA baznīca vienmēr ir bijusi trinitāra konfesija. Kad uzzināju, ka tas tā nav, es biju satriekts. Šis atklājums pamudināja mani patstāvīgi izpētīt šo mūsu vēstures daļu. Es gribēju uzzināt, kāpēc mūsu pionieri noraidīja Trīsvienības doktrīnu un kā tā galu galā kļuva par daļu no SDA Ticības pamatuzskatiem.

Jau savu pētījumu par Trīsvienību sākumposmā (tas notika pēc tam, kad es biju SDA apmēram 25 gadus) es drīz vien sapratu, ka līdz 1900. gadu sākumam neviens no mūsu Pionieriem, ieskaitot Elenu Vaitu, nekad nebija publiski atzinis, ka ticētu Dievam kā "trīsvienībai"- vismaz ne tā, kā tas ir attēlots doktrīnā par trīsvienību. Pēc sarunas ar citiem SDA draudzes pārstāvjiem par manu atklājumu es drīz sapratu, ka pat tiem, kuri bija draudzes locekļi ilgāk par mani, arī bija grūti to pieņemt. Tādējādi šķiet, ka līdz 1990. gadiem mūsu baznīca bija diezgan "atturīga" (skopa), lai pievērstu savu draudzes locekļu uzmanību šai mūsu konfesijas vēstures daļai. Pie šī jautājuma mēs atgriezīsimies vēlāk.

Kā mēs atzīmējām pirmajā nodaļā, vispārējā problēma ir tā, ka, ja mums, SDA, nav pareizas izpratnes par mūsu vēsturi, tad mums nebūs pilnīgas izpratnes par to, kāpēc notiek debātes par trīsvienību mūsu konfesijā šodien. Tajā pašā nodaļā mēs arī atzīmējām, ka Elena Vaita teica, ka mums jāatceras, kā Dievs mūs ir vadījis pagātnē. Galvenais jautājums ir - kā mēs to varam izdarīt, ja nesaprotam savu vēsturi - vai ja mums ir pilnīgi nepareizs skatījums uz to? Tas nebūs iespējams!

Kā mēs jau iepriekš atzīmējām, Elena Vaita teica: ... - "Mums nākotnē nav no kā baidīties, izņemot gadījumus, kad mēs aizmirstam veidu, kā Tas Kungs mūs vadīja, un savu mācību mūsu pagātnes vēsturē." (Ellen G. White, *General Conference Daily Bulletin* 29th January 1893, see also *General Conference Daily Bulletin* 20th February 1899 "Extracts from Testimonies", also *Review and Herald* 12th October 1905 "Lessons from the Life of 168 Solomon" No. 5 (Order and Organization)' also *Life Sketches* page 196 "Burden Bearers" 1915)

Mūsu konfesijas vēsturei vajadzētu radīt milzīgas izmaiņas katrā SDA. Mums jāzina savas saknes. Tas attiecas ne tikai uz anti-trinitāro / trinitāro jautājumu, bet arī uz visiem citiem mūsu ticības aspektiem.

Kad sāku pētīt Trīsvienības doktrīnu, mani sagaidīja daudz pārsteigumu. Es sapratu, ka mūsu publikācijās daudzi mūsu izcilākie Pionieri ir ļāvuši saprast to, ko var raksturot kā ļoti negatīvu attieksmi pret Trīsvienības doktrīnu. Tas tiešām bija anti-trinitārisms. Tā man arī bija ļoti "pēkšņa pamošanās".

Pēkšņa pamošanās.

Pirmais no maniem pēkšņajiem "pārsteigumiem" notika, kad es izlasīju divus rakstus par mūsu "netradicionālo" vēsturi - abus rakstīja mūsu vadība. Abi šie raksti mēģināja pamatot mūsu konfesijas pieņemto Trīsvienības doktrīnu. Šķiet, ka tas bija šo rakstu mērķis.

Džordžs Naitis uzrakstīja pirmo rakstu. Viņš ir Baznīcas Vēstures profesors SDA Endrjūsa Universitātes Garīgajā Seminārā. Tas tika publicēts žurnālā "Ministry" 1993. gada oktobrī ar nosaukumu "Adventisti un Pārmaiņas". Pievērsiet uzmanību šai pozīcijai. Šajā rakstā Džordžs Naitis teica: ... - "Lielākā daļa SDA dibinātāju šodien nebūtu varējuši pievienoties baznīcai, ja viņiem būtu jāparakstās zem mūsu Konfesijas Fundamentālajiem Ticības punktiem. Jo īpaši vairākums nespētu piekrist ticības punktam Nr. 2, kas attiecas uz Trīsvienības mācību." (George Knight, "Ministry" magazine, October 1993, page 10, "Adventists and Change")

Man jāatzīst, ka, pirmo reizi lasot šos vārdus, es biju satricēts (atcerieties, ka līdz tam es ticēju, ka Trīsvienības doktrīnas pieņemšana ir nepieciešama, lai kļūtu par Kristieti, es arī ticēju, ka konfesija, kurai piederu, vienmēr ir bijusi trīsvienīga). Pat šodien es joprojām domāju, ka Džordža Naita atzīšanās ir patiešām pārsteidzoša. Lai izjustu atzīšanās milzīgās sekas, es jūs lūdzu pārlasīt viņa paziņojumu.

Džordžs Naitis saka, ka pat tad, ja mūsu Pionieri to vēlētos, viņiem šodien nebūtu atļauts kļūt par SDA. Viņš to saka tāpēc, ka pēc viņu nāves mūsu konfesijas uzskati tik ļoti mainījās, ka viņiem (Pionieriem) tas būtu pilnīgi nepieņemami. Kā atzīst Džordžs Naitis, tas jo īpaši attiecas uz mūsu pašreizējiem uzskatiem par "Trīsvienības doktrīnu".

Lai šo pārsteidzošo vēsti saskaņotu ar SDA Baznīcas pašreizējo attieksmi pret anti-trinitāristiem, ļaujiet man to izteikt nedaudz savādāk.

Kas attiecas uz Dievu, Kristu un Svēto Garu, savulaik SDA baznīcas uzskati bija tik atšķirīgi no mūsdienu uzskatiem, ka pat tad, ja mūsu Pionieri vēlētos šodien pievienoties mūsu draudzei (**mūsu trinitārās pārliecības dēļ, iespējams, viņi to nemaz negribētu darīt**) viņi nesaņemtu atļauju. Šī ir pārsteidzoša atziņa. Iespējams, tas pat ir licis kādam SDA - it īpaši, ja viņi ir dedzīgi Trīsvienības aizstāvji - brīnīties, vai tiešām Dievs ir vadījis mūsu Pionierus.

Lai arī ko vēl varētu uzzināt no Džordža Naita vārdiem, mēs skaidri redzam, ka viens no mūsu pašreizējiem un ievērojamiem Baznīcas vēsturniekiem atklāti atzīst, ka lielākā daļa mūsu Pionieru neatbalstīja trīsvienību.

Tikai garāmejojot un no personiskā viedokļa es teiktu, ka Džordža Naita vērtējums, ka "lielākā daļa" mūsu dibinātāju šodien nevarētu pievienoties mūsu draudzei, ir diezgan nepilnīgs. Tas ir saistīts ar faktu, ka 10 gadu laikā, kamēr studēju šo priekšmetu, vismaz es, Elenas G. Vaitas (1844–1915) kalpošanas laikā, neesmu atradis nevienu Pionieri, kurš mūsu publikācijās būtu apliecinājis ticību mācībai par "trīsvienību" - kaut arī dažkārt ir pieminētas Dieva trīs personas, izmantojot vārdu "trīsvienība". Pamatojoties uz to, mēs varam secināt, ka - un ne tikai paši pirmie Pionieri nevēlētos, kurus mēs parasti uzskatām par nelielu cilvēku grupu, - bet arī lielākā daļa agrīnās SDA draudzes locekļu šodien nevēlētos pievienoties mūsu draudzei. Tas ir tāpēc, ka neviens no viņiem nebija trīsvienības piekritēji. Mēs nepārprotami bijām anti-trinitāra konfesija.

Džons Hārvijs Kellogs bija pirmais SDA, ar kuru es sastapos, un kurš apliecināja Trīsvienību - kaut arī tas tika darīts privātā sarakstē ar Konferences prezidentu. Tas notika 1903. gadā, tas ir, gandrīz 60 gadus pēc

mūsu dibināšanas (1844). Dažādu iemeslu dēļ, kurus mēs apspriedīsim vēlāk, viņa uzskati ir izraisījuši Elenas Vaitas nosodījumu.

Pretojoties Dž.H.Kelloga pārliecībai, mēs redzēsim, ka bija arī Elenas Vaitas brīdinājumi neattēlot Dievu ar trīsvienības (trīs-vienā) ilustrācijām. Tādējādi mēs zinām, ka Elena Vaita iestājās pret trīsvienības doktrīnu, lai gan, kā mēs atzīmējam piektajā nodaļā, viņa nekad savos rakstos nav lietojusi vārdu "trīsvienība". Mēs rūpīgāk aplūkosim Kelloga pievēršanos trinitārisma divdesmit piektajā nodaļā.

Vēl viens pārsteidzošs paziņojums.

Gadu pēc Džordža Naita iepriekš minētā raksta, vēl viens vadošais SDA darbinieks sniedza ļoti līdzīgus paziņojumus. Tas bija Viljams Džonsons, toreizējais "Advent Review" redaktors (tagad pensionēts). 1994. gada rakstā ar nosaukumu "Pašreizējā patiesība - staigāšana Dieva gaismā" viņš drosmīgi apgalvoja:

... - "Daži adventisti mūsdienās domā, ka mūsu uzskati gadu gaitā nav mainījušies, vai arī viņi cenšas pagriezt pulksteni atpakaļ kādā brīdī, kad mums viss bija pareizi. Bet visi mēģinājumi atgūt šādu vēsturisko Adventismu neizdodas, ņemot vērā mūsu mantojuma faktus. Adventistu uzskati gadu gaitā ir mainījušies pašreizējās patiesības ietekmē. Visvairāk pārsteidzoša ir mācība par Jēzu Kristu, mūsu Pestītāju un Kungu" (Turpat)

levērojiet dažus no Viljama Džonsona novērojumiem.

Pirmkārt, viņš saka, ka daži SDA mūsdienās "domā", ka mūsu uzskati gadu gaitā nav mainījušies. Atliek apšaubīt, vai tā ir atzišanās, ka agrāk mēs kā konfesija nelabprāt skaidrojām savu vēsturi draudzēs. No otras puses, mēs varam teikt, ka šis zināšanu trūkums ir saistīts ar faktu, ka mūsu draudzes locekļi ne pārāk labi pēta savas konfesijas vēsturi. Savulaik tas bija tāpat attiecināms arī uz mani. Mani maldi var būt saistīti arī ar ticību tam, ko kāds cits man teica. Tas bija tad, kad es izlasīju Leroja Frooma grāmatu "Liktenīgā Kustība", uzskatot, ka tā atklāja patiesību par mūsu vēsturi.

Es biju pārliecināts, ka L. Frooma grāmata precīzi aprakstīja mūsu konfesijas vēsturi divu ļoti labu iemeslu dēļ. Pirmais bija tas, ka SDA uzskatīja, ka pats L. Frūms tik ļoti cienījams vīrs (it īpaši attiecībā uz mūsu konfesijas vēsturi un teoloģiju), bet otrs bija tas, ka viņa grāmata kā patiesu mūsu vēstures atspoguļojumu mūsu draudzes tik augstu novērtēja. ka man neienāca prātā šaubīties par tās satura pareizību. Lai kā arī būtu (to īpaši redzēsim 52. nodaļā), mūsu vēstures anti-trinitārais periods ir stipri sagrozīts. Tas ir tāpēc, ka grāmata rada iespaidu, ka mēs vienmēr esam bijuši pārsvarā trīsvienību atbalstoša konfesija, kā tas patiesībā nav.

Ideju, ka SDA baznīca vienmēr ir bijusi trīsvienīga konfesija, Viljams Džonsons tomēr necenšas pierādīt. Tāpat kā Džordžs Naitis, arī viņš atzīst, ka mūsu baznīca savulaik pārsvarā (tātad vairākumā) bija anti-trinitāra.

Vēlāk mēs atgriezīsimies pie tā, ko V. Džonsons dēvē par "pārsteidzošākajām" pārmaiņām, kas notikušas ar SDA uzskatiem. Šis izmaiņas attiecās uz mūsu kādreiz pastāvējušajiem uzskatiem par Kristu. Mēs pat redzēsim, ka tas pats autors apgalvo, ka šie uzskati bija nevis no Bībeles, bet gan viltus doktrīna. Tā jau ir ļoti nopietna apsūdzība. Tāpēc pirms viņa viedokļa ņemšanas vērā, mums nepieciešama rūpīga izmeklēšana.

Ņemiet vērā, ka V. Džonsons skaidri norāda, ka SDA uzskati "gadu gaitā ir mainījušies" un, kā viņš pats saka, savu mērķi SDA ir sasnieguši "pašreizējās patiesības ietekmē". Tāpēc viņa raksta nosaukums ir "Pašreizējā patiesība - staigāšana Dieva gaismā".

Tieši uz šo pēdējo domu mēs tagad vēršam uzmanību. Tas ir tāpēc, ka es godīgi uzskatu, ka tas ir ļoti maldinošs paziņojums - vismaz attiecībā par mūsu pāreju uz trinitārisma. Tagad es paskaidrošu, kāpēc.

Patiesība nekad nemainās.

Terminu "Pašreizējā patiesība" parasti lieto, lai aprakstītu notikumu, kas attiecas uz konkrētu laika punktu. Tas var būt, piemēram, plūdi Noasa laikā, Bābeles iekarošana Jeremijas laikā, vai Kristus Pirmā atnākšana Jāņa Kristītāja laikā. Tas ir arī līdzīgs mūsu laika "izmeklēšanas tiesai" utt. Tāpat ir taisnība, sakot, ka neatkarīgi no tā, kā tiek uztverta "pašreizējā patiesība", pati patiesība nekad nemainās. Tas nozīmē, ka tam, kas bija patiesss vakar, ir jābūt taisnībai arī šodien, tāpēc tā būs taisnība arī rīt. Kā teikts 1902. gada 23.

septembra "Review and Herald": ... - "PATIESĪBA nekad nepieaug spēkā, ja to izrunā kāds cilvēks, lai cik liels viņš arī būtu; tāpat tā nekļūst mazāk svarīga, ja to deklarē kāds vājāks. Patiesība, tāpat kā Dievs, vienmēr pastāv un vienmēr ir tieši tāda, kāda tā ir, un tā jāpieņem tāda, kāda tā ir, lai kur mēs to atrastu." ([Review and Herald, 23rd September 1902](#))

Pamatojoties uz to, var tikai apgalvot, ka anti-trinitārisms nekad nevar pārtapt par trinitārismu. Tas nozīmē, ka septītā diena sestdienā (Dieva noteiktā atpūtas diena Sabats) nevar pārtapt svētdienā. Tāpat ticība dvēseles nemirstībai nekad nevar izaugt par ticību dvēseles mirstībai. Iemesls tam ir tāds, ka katrā no šiem gadījumiem katras šīs pārliecības principi, tas ir, kas padara katru ticību par tādu, kāda tā ir, ir diametrāli pretēji viens otram.

Vienīgais kas var notikt ir tas, ka pati konfesija var attīstīties. Tas nozīmē, ka jebkura baznīca, kas tur svētdienu, jebkurā brīdī var pārtapt par Sabatu ievērojošu draudzi (vai arī otrādi), savukārt draudze, kas kādreiz ticēja dvēseles nemirstībai, var pārtapt par draudzi, kas tic dvēseles mirstībai. Var gadīties arī tā, ka kādreiz anti-trinitārā konfesija var pārvērsties par trinitāru. Tieši tas notika ar SDA baznīcu.

Citiem vārdiem sakot - arī attiecībā uz SDA baznīcu - tā nebija ticība, kas attīstījās gadu gaitā, bet gan mainījās pati konfesija, un tas viss tika panākts, mainot ticību (tās fundamentālās pārliecības). Mums ir ārkārtīgi svarīgi to atzīt. Un tāpēc mums jāatzīst, ka, kā konfesija, kopš mūsu Pionieru laikiem, mēs kardināli esam izmainījuši savu pārliecību (tātad mainījuši ticību). Tas ir vēsturisks fakts, kuru nekad nevarēs noliegt, pretējā gadījumā galu galā tiks pierādīts, ka mēs plānojam krāpties. Par to tieši runāja Viljams Džonsons.

Tādējādi mēs varam teikt, ka, lai gan Trīsvienības doktrīna Kristietībai nebija nekas jauns, tad priekš SDA tā kļuva par viņu jauno teoloģiju.

Vispārsteidzošākās izmaiņas.

Apkopojot līdz šim šajā nodaļā teikto, mēs redzējam, ka kopš mūsu Pionieru laikiem SDA baznīcas ticība attiecībā uz Dievu, Kristu un Svēto Garu ir piedzīvojuši tik dramatiskas pārmaiņas, ka to var vienīgi nosaukt par tīri absolūtu pārliecības nomaiņu. Tāpēc tā nav pakāpeniska patiesības attīstība, bet gan pārsteidzoša ticības maiņa. Ņemiet vērā, ka V. Džonsons to nosauca par "satriecošāko" pārmaiņu kāda jebkad ir notikusi. Savā rakstā "Review and Herald" ([skat. Iepriekš](#)) viņš teica: ... - "Pārsteidzošākais ir mācība par Jēzu Kristu, mūsu Pestītāju un Kungu." ([William Johnsson, Adventist Review, January 6th 1994, article "Present Truth - Walking in God's Light"](#))

Tas ir patiešām ievērtības cienīgs paziņojums. Es to saku tāpēc, ka šeit tiek teikts, ka tā, kas kādreiz bija mūsu konfesijas ticība Kristum, tagad, 1994. gadā tiek uzskatīta par kļūdu un tiek noraidīta. Tas taču ir "pārsteidzošs" apgalvojums, vai ne? Vēl pārsteidzošāk ir tas, ka šeit noniecinātie Pionieru uzskati piederēja mūsu konfesijai Elenas Vaitas kalpošanas laikā. Tas ir tiešām pārsteidzoši. Tātad, kādi bija šie uzskati? V. Džonsons atbild uz šo jautājumu, sakot: ... - "Daudzi Pionieri, tostarp Džeimss Vaitis, Dž.N. Endrjūss, Ūrija Smits un Dž.H. Vagoners sludināja "Ariānisku" vai "pus-Ariānisku" ticību, ka kādā brīdī, pirms mūsu pasaules radīšanas, Tēvs dzemdināja Savu Dēlu." ([Turpat](#))

Ja to vispār varētu nosaukt par "pus-Ariānismu" (lai gan patiesībā nav laba ideja dot ticībai apzīmējumu), tomēr šķiet, tas vislabāk raksturo valdošo SDA ticību - vismaz tajā laikā kamēr Elena Vaita vēl bija dzīva - un arī vairākus gadu desmitus tūlīt pēc viņas nāves. Tā ir pārliecība, ka mūžībā – lai gan pārāk tālu atpakaļ, lai cilvēka prāts to izprastu - Dieva Dēls nāca no Tēva. Tāda ir "piedzimšanas" koncepcija. Tas ir definēts kā "Dievs no Dieva, paties Dievs no patiesā Dieva". Šī pārliecība nemāca, ka Kristus ir "radīta būtne". Un ticība "radītam dēlam" nekad nav uzskatīta par daļu no SDA dominējošajiem uzskatiem.

Tad Viljams Džonsons par šo "sākotnējo" pārliecību teica: ... - "Tikai pakāpeniski šī viltus doktrīna piekāpās Bībeles patiesībai, un to lielā mērā ietekmēja Elenas Vaitas raksti ar tādiem izteikumiem kā: ..."Kristū ir dzīvība - sākotnējā, neaizgūtā un neatvasinātā." ([Laikmetu Ilgas, 530. lpp.](#))". ([Turpat](#))

Šeit mums ir ļoti pādrošs apgalvojums, ka attiecībā uz Dieva Dēlu mūsu Pionieri ir mācījuši nevis "Bībeles patiesības", bet gan "viltus doktrīnas". Persona, kas izteica šo apgalvojumu, bija "Advent Review" redaktors. Šis laikraksts ir vadošā SDA baznīcas publikācija. Tas patiešām ir "pārsteidzošs" apgalvojums, jo visu laiku, kamēr vien Pionieri mācīja to, kas viņuprāt, bija patiesība par Kristu, viņi atradās Dieva sūtņa "atlikumam" paspārnē (tā bija Elena Vaita). Tas nozīmētu - ja V. Džonsona teiktais būtu patiesība - tad mūsu Pionieri

mācīja "maldu mācības" par vissvarīgāko Kristīgās ticības aspektu (kas ir par Kristu), taču Dieva vēstnese nekad neteica, ka viņi būtu jebkad kļūdījušies.

Tas, protams, noved pie ļoti atbilstoša jautājuma uzdošanas. Ja šīs, mūsu Pionieru pārliecības, bija tik kļūdainas (kā šeit izteicās Viljams Džonsons), tad kāpēc Dievs ļāva Saviem ļaudīm turpināt mācīt "maldu mācības" tik ilgu laiku? Galu galā mūsu konfesija to ir mācījusi apmēram 100 gadus. Simtiem tūkstošu SDA visā pasaulē tam ticēja. Tā tika mācīta - kā SDA konfesionālā patiesība - un tika popularizēta mūsu publikācijās. Cilvēki pievienojās draudzei, tam ticot. Pat citas konfesijas atzina, ka tieši tāda ir mūsu konfesionālā ticība.

Vai Dieva tautas doktrinālā labošana ir viens no galvenajiem iemesliem Praviešu Gara izpausmei?

Elena Vaita rakstīja: ... - "Cienījamais lasītāj! Es iesaku jums Dieva Vārdu kā vienīgo jūsu ticības un dzīves likumu, jo mēs visi tiksīm tiesāti pēc šī Vārda. Savā Vārdā Dievs mums ir apsolījis atklāsmes "pēdējās dienās" nevis jaunas ticības likumiem, bet gan savas tautas mierināšanai un to cilvēku labošanai, kuri atkāpjas no Bībeles patiesības. Tas pats mērķis Viņam bija prātā, kad viņš sūtīja Pēteri sludināt pagāniem." ([Apustuļu darbi 10, nodaļa](#)). ([Ellen G. White, Early Writings, 78. lpp., Izkaisīto Dieva bērnu pulcēšanās laiks, 1882](#))

Ja jūs tagad gribat apgalvot, ka Viljams Džonsons tiešām teica, ka Elena Vaitai nācās labot Pionieru uzskatus, tad jūs kļūdaties. Esiet ļoti uzmanīgi lasot V. Džonsona teiktos vārdus. Viņš saka, ka Pionieru uzskatus laboja "Elenas Vaitas raksti", nevis pati Elena Vaita un tas notika tikai "pakāpeniski". Citiem vārdiem sakot, šīs izmaiņas netika veiktas Elenas Vaitas dzīves laikā, bet pēc viņas nāves. Kamēr viņa bija dzīva, bez viņas aizrādījumiem, SDA turpināja mācīt savu tā saukto "pus-ariānismu". Tas nozīmē, ka, kamēr Elena Vaita bija dzīva, viņa neuzskatīja par nepieciešamību labot Pionierus attiecībā uz viņu ticību Kristum. Kā mēs uzzināsim vēlāk, viņa patiešām atbalstīja Pionierus viņu pārliecībā. Vai mēs varam šodien to dzirdot pieņemt kādus secinājumus?

SDA Bībeles Pētījumu Institūta direktora vietnieks Gerhards Pfandls uzrakstīja rakstu par Trīsvienības doktrīnas vēsturi SDA. Viņš atsaucas uz citātu no grāmatas "Laikmetu Ilgas", kurā Elena Vaita raksta: "Kristū ir dzīvība - sākotnējā, neaizgūtā un neatvasinātā." Un viņš to komentē: ... - "Šie apgalvojumi skaidri raksturo Kristu kā Dievu augstākajā nozīmē. Viņš nav cēlies no Tēva, kā ticēja lielākā daļa tā laika Adventistu, kā arī viņam netika dots dievišķs sākums." ([Gerhard Pfandl, Seventh-day Adventist Biblical Institute, "The doctrine of the trinity among Adventists" 1999](#))

Kad viņš raksta "cēlies", G. Pfandls atsaucas uz Dēla koncepcijas jēdzienu, ko SDA izmantoja laikā, kad Elena Vaita vēl bija dzīva. Ar "to laiku" viņš domā, kad Elena Vaita pirmo reizi izteica šo paziņojumu (1897. gadā). Nākamajā rindkopā viņš saka: ... - "Neskatoties uz šiem skaidrajiem Elenas Vaitas rokrakstiem, bija vajadzīgi daudzi gadi, lai draudze kopumā pieņemtu šo patiesību." ([Turpat](#))

Šeit minētā "patiesība" ir ticība Kristus līdzmūžībai ar Tēvu, kā tas ir attēlots Trīsvienības doktrīnā ([šodien SDA rīcībā esošā versija](#)), savukārt Elenas Vaitas iepriekš minētais citāts ir ņemts no grāmatas "Laikmetu Ilgas". Mēs to apspriedīsim nākamajās nodaļās. Viņa apgalvojums "daudzi gadi" daļēji ir pareizs. Pēc Elenas Vaitas nāves trinitārisma nostiprināšanās SDA turpinājās gadu desmitiem ilgi. Protams, tas nenotika vienā naktī.

G. Pfandls turpināja: ... - "Ne vien "Review and Herald" redaktors Ūrija Smits līdz pat savai nāvei 1903. gadā uzskatīja, ka Kristum ir sākums, bet vēl daudzi šī gadsimta pirmajās desmitgadēs turējās pie viedokļa, ka Kristus ir kaut kādā veidā iznācis no Tēva, t.i. Viņam bija sākums, un tāpēc Viņš bija zemāks par Tēvu." ([Turpat](#))

G. Pfandls šeit atkal atsaucas uz Pionieru pārliecību, ka Kristus ir dzimis no Tēva (Dievs no Dieva, kā teikts ticības apliecībā), taču, kā mēs redzēsim vēlāk, lai arī mūsu Pionieri noteikti turējās pie šīs ticības, viņi neticēja, ka Dieva Dēls bija zemāks par Tēvu (kā apgalvo G. Pfandls). Tas ir tikai "salmu putnubiedēklis", kuru, šķiet, daudzi trinitārie SDA ar lielu aizrautību demonstrē un vienkārši jauc prātu. Viņi to dara, lai radītu iespaidu, ka mūsu Pionieri kļūdījās savos uzskatos, kuriem viņi ticēja. Tas ir ļoti netaisns un negodīgs uzbrukums viņu uzskatiem. Viņi ticēja, ka Kristus ir Dievs sava Dēla personā. Viņi neuzskatīja Viņu par otro vai mazsvarīgāko dievu.

Patiesība ir tāda, ka mūsu anti-trinitārie Pionieri uzskatīja, ka Kristus ir vienāds ar Tēvu. Ņemiet vērā, ka G. Pfandls saka, ka 20. gs. pirmajās desmitgadēs, iespējams, atsaucoties uz 1900.–1930. gadiem, "daudzi", kā

viņš pats saka, joprojām turējās pie šīs sākotnējās pārliecības. Pamatojoties uz maniem personīgajiem pētījumiem, es varu teikt, ka tas turpinājās līdz pat 1940. gadiem, un pat 1950. gados daži joprojām turējās pie šīs pārliecības. SDA kalpotājus var ierindot starp pēdējiem. Mēs to redzēsim nākamajās nodaļās, it īpaši četrdesmit astotajā nodaļā. Atsaucoties uz noteiktām diskusijām, kas notika 1919. gada Bībeles Konferencē, G. Pfandls arī saka: ... - "Šī diskusija parāda, ka pat divdesmit gadus pēc Elenas Vaitas neapstrīdamā paziņojuma par Kristus mūžīgo dievību un viņa absolūto vienlīdzību ar Tēvu daudzi baznīcā joprojām turējās pie domas, ka Kristus, kaut arī dievišķam, ir sākums." (Turpat)

Šajā 1919. gada Bībeles Konferencē, četrus gadus pēc Elenas Vaitas nāves, mūsu draudzes vadošais administrators V. V. Preskots mēģināja iepazīstināt ar idejām par Kristu, kuras parasti nebija raksturīgas SDA. Būtībā tā bija ideja, ka Dēls bija vienmūžīgs ar Tēvu. Tas izraisīja dažu (bet ne visu) delegātu iebildumus. Viņi ticēja tam, kas tajā laikā bija dominējošā pārliecība SDA ticībā. Šī pārliecība bija tāda, ka Dēls ir dzimis no Dieva mūžībā, kaut arī pārāk tālu pagātnē, lai cilvēka prāts to saprastu (gandrīz kā mūžība). Kā norāda G. Pfandls, tas notika 20 gadus pēc tam, kad Elena Vaita nāca klajā ar tādiem paziņojumiem kā tie, kuru viņš citēja no grāmatas "Laikmetu Ilgas". Ir pilnīgi skaidrs, ka līdz tam laikam (1919.g.) viņi nebija mainījuši savu viedokli. Tiem kuriem interesē šis jautājums, es varu teikt, ka 1919. gada Bībeles Konferences diskusijas, kas ir būtiskas mūsu pētījumiem par trīsvienību, tiek aplūkotas trīsdesmit piektajā un trīsdesmit sestajā nodaļās.

Uzdosim sev jautājumu - vai Elena Vaita uzskatīja, ka SDA Pionieri sludināja maldīgas mācības par Kristu?

Nākamajās nodaļās mēs redzēsim, ka viņas kalpošanas pēdējā laika posmā (tas notika 1900. gadu sākumā, kad bija mēģinājums mainīt SDA ticību), viņa ļoti skaidri pateica, ka mums ir stingri jāturas pie tā, kas tajā laikā bija mūsu konfesionālā ticība. Tā bija mūsu īpašā ticība Dievam un Kristus. Tas bija tad, kad mūsu nominālā baznīcas ticība joprojām bija anti-trinitāra - vai, kā daži šodien saka, "pus-ariāniska". Elena Vaita neuzskatīja, ka Pionieru uzskati par Kristu būtu kļūdaini (viltus mācība, kā izteicās V. Džonsons), vai arī viņa būtu ieteikusi viņiem atteikties no viņu pārliecības. Ja Elena Vaita būtu uzskatījusi, ka SDA Pionieri šajā ziņā ir nepareizi, viņa tos noteikti izlabotu. Tas patiešām ir neapšaubāms fakts.

Šeit jāatzīmē vēl viens apgalvojums no V. Džonsona 1994. gada raksta: ... - "Tieši tāpat agrīnie Adventisti nepieturējās pie trinitārās Dieva izpratnes, kas tagad ir daļa no mūsu pamata uzskatiem. Arī šodien daži uz to neparakstās." (Turpat)

Termins "agrīnie adventisti" šeit nav saistīts ar laika periodu, taču pēc šī pētījuma veikšanas mēs redzēsim, ka visā Elenas Vaitas (1844-1915) kalpošanā un pat nākamajās desmitgadēs anti-trinitārisms bija SDA standarta ticība. Visu mūsu pētījumu laikā šai vienotajai "anti-trinitārajai" izpratnei vajadzētu izcelties kā mirdzošai bākai.

Līdzīgā garā SDA Bībeles Pētījumu Institūta direktors A.M. Rodrigess 2002. gadā rakstīja: ... - "Daži Adventisti ir atklājuši, ka faktiski visi mūsu Pionieri ir bijuši anti-trinitāri un līdz ar to secinājuši, ka Baznīcai šodien ir jānoraida mācība par Trīsvienību. Patiesība ir tāda, ka Kungs virzīja šo kustību uz daudz plašāku Bībelisko izpratni par Dievu. Mūsdienās, pamatojoties uz Bībeli, mēs apstiprinām patiesību par vienu Dievu daudzās Personās." (Angel Manuel Rodriguez, Article, "The Holy Spirit and the Godhead", 11th July 2002)

Kā mēs uzzināsim vēlāk, šī "virzība" nenotika, kamēr vēl Elena Vaita bija dzīva. Drīzāk tiek apgalvots, ka pēc viņas nāves pēkšņi visi nāca pie atziņas, ka viņa ir runājusi par Dievu kā par trīsvienību. Tas daudziem SDA liek jautāt, kāpēc tas nenotika Elenas Vaitas dzīves laikā. Izskatās, ka apmierinošu atbildi mēs nevarēsim saņemt. Ņemiet vērā, ka A.M. Rodrigess atzina, ka "faktiski visi mūsu Pionieri bija "anti-trinitāri" – kā arī viņš mēģina vērst uzmanību, ka "Tas Kungs virzīja šo mūsdienu kustību uz daudz plašāku Bībelisko izpratni par Dievu". Tas ir aptuveni tas pats, ko V. Džonsons teica, - ka tas, ko Pionieri mācīja par Kristu, nebija saskaņā ar Bībeli. To šodien paziņo mūsu Baznīcas vadība. Mums kā Adventistiem liek tam noticēt. Bet ne visi tam tic, ieskaitot šī pētījuma autoru.

Izmainīta attieksme.

Līdz ar šo pārliecības maiņu no anti-trinitārisma uz trinitārismu ir notikusi arī attieksmes izmaiņa. Tas skaidri redzams Vadi Faraga rakstā, kurš 1961. gadā publicēts žurnālā "Ministry". V. Farags bija Nīlas Savienības evaņģēlists. Līdz 1961. gadam - vairāk vai mazāk - trinitārisms jau bija nostiprinājies SDA.

Viņš teica: ... - "Kaut arī ticība vēsturiskajai mācībai par Kristus dievišķumu dažiem var šķist nenozīmīga, Kristus tā nedomāja; un šodien Dieva cilvēkiem tas tā nešķiet. No divdesmit divām "pamata pārliecībām", kas ietvertas Baznīcas Rokasgrāmatas 29. – 36. lpp., divas no šīm pamatmācībām attiecas uz mācību par Dievu, uzsverot Trīsvienības doktrīnas. Nevienai personai, kura atsakās ticēt šīm doktrīnām, nedrīkst ļaut kļūt par SDA Baznīcas locekli. Turklāt ikvienam loceklim, kurš noliedz Kristus Trīsvienību un Tā dievišķību, sludinot pretējas pārliecības, tiek atteikta dalība draudzē, un Baznīcai ir visas tiesības viņu izslēgt no draudzes (sk. [SDA Answers to Questions on Doctrine, 42.-46. lpp.](#))."
([Wadie Farag, Ministry, November 1961, "What think ye of Christ?"](#))

Tas jau ir reāls paziņojums. Tas ir ne tikai tālu no tā, kas kādreiz bija SDA konfesionālā ticība, bet arī tālu no tā, kāda reiz bija Pionieru attieksme. Patiesībā tā ir neiecietīga attieksme. Ievērojiet norādi uz doktrīnas jautājumiem. Tas bija Rokasgrāmatas nodaļā, kurā tika apskatīts jautājums, kas notiek, ja kāds, kurš noliedz trīsvienību, meklē atļauju pievienoties Baznīcai. Vai kas notiek, ja kāds, kurš jau ir tās loceklis, arī to noliedz. Grāmatā "[Questions on Doctrine](#)" 46. lpp. (Angliskajā versijā) tas ir norādīts (ņemot vērā nodaļas nosaukumu):

... - "Pestīšana notiek vienīgi caur "ticību Tam Kungam Jēzum Kristus". Tādējādi tas, kurš atsakās atzīt mūsu Kunga un Pestītāja Jēzus Kristus dievišķību, nevar nedz saprast, nedz piedzīvot šo dievišķo atjaunojošo spēku pilnībā. Neticības dēļ viņam tiek atņemtas ne tikai dalības tiesības, bet viņš jau atrodas ārpus baznīcas mistiskā Kristus ķermeņa. Un Baznīcai nekas cits neatliek kā atzīt šo šķelšanos neticības dēļ un rīkoties saskaņā ar Baznīcas rokasgrāmatā jau minētajiem norādījumiem."
([Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine, page 46, "Deity of Christ and Church Membership"](#))

Tas liek domāt, ka ikviens, kurš netic Kristus dievišķībai, "jau atrodas ārpus baznīcas mistiskā Kristus ķermeņa". Tad viņš nosaka attiecības ar rokasgrāmatas teikto: ... - "5. nodaļa. Biedra izslēgšanai no draudzes tiek norādīts iemesls: ... - "Pastāvīga atteikšanās atzīt pienācīgi nodibinātu draudzes autoritāti vai arī pakļauties draudzes kārtībai un disciplīnai."
([Turpat](#)) ([Latvijas Dr. R-grāmatas 233.lpp.](#))

Vēlāk viņš piebilst: ... - "Mūsu Kunga un Pestītāja Jēzus Kristus dievišķā vēsture ir Septītās Dienas Adventistu Baznīcas galvenā pārliecība."
([Turpat](#))

Lai gan ir taisnība, ka mēs kā konfesija nekad neesam nolieguši Kristus dievību, tomēr jāsaprot, ka visā Elenas Vaitas kalpošanas laikā mēs nepieņemām "trīsvienības" mācību. Faktiski mēs to kategoriski noraidījām. Tas šeit grāmatā "[Questions on Doctrine](#)" nav pieminēts. Tāpat ir taisnība, ka Elenas Vaitas kalpošanas laikā neviens netika izslēgts no draudzes par to, ka viņš noraidīja "trīsvienības" doktrīnu. To pašu var teikt par gadu desmitiem tieši pēc viņas nāves. Ja tad būtu šāds regulējums (ka anti-trinitāristi būtu jāizslēdz no draudzes), tad šajā periodā lielāko daļu SDA nāktos izslēgt no draudzes. Tas ir tāpēc, ka Elenas Vaitas laikos un pat pēc viņas, mūsu konfesijas ticība bija stingri anti-trinitāra.

Vadie Farags turpināja savu rakstu, sakot: ... - "Tie, kas noraida Trīsvienības un Kristus dievišķības mācību, apgalvo, ka šīs doktrīnas ir neloģiskas un nav no Bībeles. Tāpēc mēs centīsimies īsumā izskaidrot jautājumu, lai šie apgalvojumi tomēr tiek novērsti pēc Dieva Vārda izpēti."
([Wadie Farag, Ministry, November 1961, "What think ye of Christ?"](#))

Šeit mēs redzam, ka Trīsvienības doktrīna ir tieši saistīta ar Kristus dievību. Citiem vārdiem sakot, noliedziet trīsvienību, un trīsvienība teiks, ka Kristus dievišķība ir noliegta. Tā tas bija līdz pat 1960. gadiem. Mūsdienās (2009) SDA ir gandrīz tāda pati situācija, lai gan parasti saka, ka tie, kas noraida Trīsvienības mācību, noraida pilnīgu un absolūtu Kristus dievību. Tas nepavisam nav tas, kā Elenas Vaitas (1844-1915) kalpošanas laikā, kad SDA bija pilnīgi cita situācija. Tad Kristus dievišķība tika pareizi izteikta, nekad neizmantojot Trīsvienības mācību.

Kā reiz teica Dž.H. Vagoners (viņš bija E.Dž. Vagonera tēvs, kurš kļuva slavens Mineapolē): ... - "Daudzi teologi patiešām domā, ka "Izpirkšana" cieņas un efektivitātes ziņā balstās uz Trīsvienības doktrīnu. Bet mēs neredzam nekādu saikni starp tiem. Gluži pretēji, šīs doktrīnas piekritēji patiešām nonāk strupceļā, no kura, šķiet, cenšas izvairīties."
([J. H. Waggoner, "The Atonement in Light of Nature and Revelation", 1884 Edition, chapter "Doctrine of a Trinity Subversive of the Atonement"](#))

Īpašu uzmanību šeit pievērsiet Kristus nāvei (izpirkšanai) un trīsvienībai. Mēs to pieminējam jau septītajā nodaļā. Trinitāristi netic, ka Kristus dievišķā persona nomira Golgātā. Tad Dž.H. Vagoners par trinitāristiem teica: ... - "Viņu grūtības ir šādas: viņi uzskata, ka trīsvienības noliegšana ir līdzvērtīga Kristus dievišķības

noliegšanai. Ja tas tā būtu, mums vajadzētu piekerties doktrīnai par trīsvienību tik neatlaidīgi, cik vien iespējams; bet tas tā nav. Tie, kas ir lasījuši mūsu piezīmes par Dieva Dēla nāvi, zina, ka mēs stingri ticam Kristus dievišķībai; taču mēs nevaram pieņemt trīsvienības ideju, kā to uzstāj trīsvienības atbalstītāji, neatsakoties no pretenzijām uz mūsu izpiršanas upura cieņu." (Turpat)

Kā redzams šeit, agrīnā SDA nenoliedza Kristus dievišķību. Viņi arī nedomāja, ka izpiršanas vērtības pamatā ir Trīsvienības doktrīna. Patiesībā viņi uzskatīja, ka Trīsvienības doktrīna mazina izpiršanu, tas ir, tā grauj izpiršanas reputāciju. Dž.H. Vagonera laikā Trīsvienības doktrīnas pieņemšana tika uzskatīta par ķecerīgu. Tas var šķist pārsteidzoši vairumam trinitāristu SDA šodien, bet tā ir taisnība.

Tikai divas lappuses tālāk grāmatā "Questions on Doctrine", no kurienes mēs tikko citējām (skat. iepriekš), teikts: ... - "Mūsdienās, iespējams, tikai neliela daļa mūsu biedru ir dzirdējuši par jebkādiem strīdiem par to, vai Kristus kādreiz bija sākums pagātnes neierobežotajos gadsimtos. Pat daži tā dēvētie "ariāņi" mūsu vidū - kaut arī savā teorētiskajā teoloģijā par Dieva attiecību būtību ir kļūdījušies - viņi tomēr bija tikpat brīvi, kā viņu ortodoksālākie brāļi, no jebkuras domas samazināt Jēzus kā Radītāja, Pestītāja, Glābēja un Aizstāvja godību un dievišķo pārvaldību". (SDA Atbildes uz jautājumiem par Mācību, 48. lpp., "Kristus dievišķība un dalība baznīcā")

Tas tika teikts 50. gadu beigās. No tā tiešām izriet, ka SDA baznīca ir centīgi pastrādājusi, slēpjot savu vēsturi. Tad grāmata "Questions on Doctrine" turpināja: ... - "Mūsu ļaudis vienmēr ir ticējuši Kristus dievišķumam un Viņa iepriekšējai pastāvēšanai, visticamāk, lielākā daļa no viņiem nemaz nezina par debatēm, saistītām ar precīzu Dieva attiecību noformulēšanu. Mūsu publiskajā sprediķī netiek apspriesta Kristoloģija, bet gan uzsvērts īpašais Kunga atnākšanas vēstījums." (Turpat)

Šeit atkal teikts, ka 50. gadu beigās lielākā daļa SDA nebija informēti par savu vēsturi. Man tas šķiet patiešām pārsteidzošs paziņojums. Ir arī teikts, ka "Kristoloģija" nekad nav apspriesta SDA sprediķos, bet drīzāk viss uzsvars tika likts uz Jēzus atgriešanos. Es vairāk nekomentēšu šo paziņojumu. Kristus, būdams Dievs, vienmēr ir bijis SDA sludināšanas centrā. Tas nav jautājums. Tas bija pat diskusiju centrā slavenajā 1888. gada Ģenerālās Konferences sesijā Mineapolē un 1919. gada Bībeles konferencē.

Raksta turpinājums: ... - "Tomēr mums ir Elenas Vaitas, jau no 1870. un 1880. gadiem, izteikumi par Kristus dievību, par Viņa vienotību un vienlīdzību ar Dievu; un apmēram no 1890. gada viņa arvien biežāk un pozitīvāk izteicās, cenšoties labot dažus kļūdainus viedokļus, kas bija dažu burtiskā izpratne par to, ka Kristus kā "vienpiedzimušajam" Dēlam tālā pagātnē bija sākums." (Turpat)

Mēs jau iepriekš atzīmējām, ka Elena Vaita nekad nav teikusi, ka Pionieri būtu kļūdījušies, uzskatos par Kristu. Astotajā nodaļā mēs arī atzīmējām, ka viņa īpaši uzsvēra, ka Kristus ir "Dēls, kas dzimis pēc Tēva personības acīmredzamā tēla" (The Signs of the Times, 1895. gada 30. maijs), kā arī tas, ka Viņš bija - "veidots pēc Viņa personas izteiktā tēla" (The Review and Herald, 1895. gada 9. jūlijs). Un tas bija saskaņā ar viņas ticības brāļu uzskatiem. Bet "Questions on Doctrine" autori šeit šo pārliecību sauc par "nepareiziem uzskatiem" un "burtisku jēdzienu".

Astotajā nodaļā mēs arī atzīmējām, ka Elena Vaita teica, ka "Viņa dievišķo dzīvi nevar aprēķināt ar cilvēku aprēķiniem", un to nevar "izmērīt skaitļos" (Signs of the Times, 3rd May 1899, "The Word made flesh"). Pēdējo komentāru viņa izteica gadu pēc "it kā" Trinitārās grāmatas "Laikmetu Ilgas" publicēšanas.

"Questions on Doctrine" autori uzdeva jautājumu: ... - "Kāpēc viņa to jau no paša sākuma īpaši neuzsvēra?" (Turpat)

Viņi sniedz tūlītēju atbildi: ... - "Neapšaubāmi, vienīgā iemesla dēļ, lai nezaudētu vienotību mūsu vēstījuma galvenajās iezīmēs par nenovēršamo Kristus atgriešanos, viņa tāpēc neieteica uzsākt teoloģiskus strīdus ar cienījamiem, bet kļūdainiem brāļiem, jo viņi visi jutās Dieva aicināti to pasludināt pasaulei. Neatkarīgi no tā, lai kāda būtu jūsu taisnība, nepaceliet ķnadu ap šo tēmu pašlaik, jo tas izraisīs nesaskaņas." (Turpat)

Netiek sniegti Elenas Vaitas citāti, tāpēc šo informāciju nevar pārbaudīt. Es varu pateikt tikai to, ka neatceros, ka būtu lasījis viņas rakstos šādus padomus - it īpaši attiecībā uz uzskatiem par Dievu. Pretēji tam, ko daži cenšas panākt, lai cilvēki noticētu, jāatzīst, ka Elena Vaita tomēr bija saskaņā ar Pionieru uzskatiem, īpaši attiecībā uz Dievu. Mēs to īsi apspriedīsim šeit, lai gan pie šīs domas atgriezīsimies nākamajās nodaļās. Bet pirms mēs to darām, es vēlos citēt šī lasījuma beigas: ... - "Pilnīgi iespējams, ka mūsu iecietība pret dažādām nenozīmīgām teorijām nevar tikt pārvērtēta, ko mēs esam spiesti maksāt par

brīvību no doktrinālā dogmatisma un pretrunām, kā arī par brīvību, gara vienotību un centieniem risināt mūsu globālo problēmu". (Turpat)

Šīs "dažādās nenozīmīgās teorijas" bija pārliecība, ka Kristus ir dzimis no Tēva. Lai arī kādas tās būtu, tās nedrīkst uzskatīt par "nenozīmīgām". Tas bija SDA Pionieru dominējošais viedoklis. Šie fakti netiek aplūkoti grāmatā "Questions on Doctrine".

Saskaņā ar baznīcu.

Kas attiecas uz viņas uzskatiem par Kristu, Elena Vaita nav bijusi pretrunā ar SDA konfesijālo ticību. Un tas ir neatkarīgi no tā, vai daži mēģina apgalvot pretējo.

1888. gadā vispārējā konferencē Mineapolē E.Dž. Vagoners puda konfesijas ticību. Grāmatā, kuru viņš uzrakstīja ar nosaukumu "Kristus un Viņa taisnība" (ir teikts, ka šī grāmata apraksta viņa vēstījumu Mineapolē), viņš teica: ... - "Iesākumā bija Vārds" ... Cilvēka prāts nespēj aptvert šajā frāzē ietvertos laikmetus. Cilvēkiem nav dots zināt, kad un kā Dēls piedzima; bet mēs zinām, ka Viņš bija Dievišķais Vārds ne tikai pirms tam, kad Viņš nāca uz šo zemi nomirt, bet arī pirms pasaules radīšanas. Neilgi pirms krustā sišanas Viņš lūdza: ... "Un tagad apskaidro Tu Mani, Tēvs, ar to skaidrību, kas Man bija pie Tevis, pirms pasaule bija." (Jāņa 17: 5) Un vairāk nekā septiņsimt gadus pirms Viņa pirmās atnākšanas Viņa atnākšanu pareģoja iedvesmotais vārds: ... "Bet tu, Bētleme Efratā, kas esi maza starp tūkstošiem no Jūdās, no tevis nāks tas, kam jābūt par valdnieku Israēlā un kura izcelšanās meklējama sensenos laikos, mūžības pirmlaikos." (no Mih. 5:1.) (E. J. Waggoner, "Christ and His Righteousness", page 9, 1890)

Ņemiet vērā, ka, lai arī viņš citēja KJV, E.Dž. Vagoners citēja nevis vārdus "no mūžības" kā KJV, bet gan izmantoja marginālas piezīmes "no mūžīgām dienām" (no Angļu teksta). Tas bija saskaņā ar to, kāda SDA toreiz bija ticība par Kristu. Tas bija tas, ka Viņš mūžībā piedzima (vienpiedzimušais) no Dieva. Kā redzēsīm nākamajās nodaļās (skat. it īpaši piecpadsmito un sešpadsmito nodaļu), arī Elena Vaita citēja marginālās piezīmes. Noslēgumā E.Dž. Vagoners piebilda: ... - "Mēs zinām, ka Kristus "ir izgājis un nāk no Dieva" (Jāņa 8:42), bet tas bija tik tālu mūžības laikmetos, kas tālu pārsniedza cilvēcisko izpratni." (Turpat)

Neatkarīgi no tā, kāda trīsvienības versija šeit tiek izmantota, E.Dž. Vagoners noliedz doktrīnu par trīsvienību. Tas ir tāpēc, ka visās versijās teikts, ka Dēls ir vienmūžīgs (tāda pašā vecuma) kā Tēvs.

Viņš turpina 21. lpp. rakstīt: ... - "Bija laiks, kad Kristus izgāja no Dieva un nāca no Tēva klēpja (Jāņa 8:42 un 1:18), bet tas laiks bija tik tālu mūžības dienās, ka mūsu ierobežotajai izpratnei tā praktiski ir bezgalība. Bet fakts ir tāds, ka Kristus ir vienpiedzimušais Dēls, nevis radīts subjekts." (Turpat, 21. – 22. lpp.)

Var tikai jautāt, cik tas atšķirās no Elenas Vaita teiktā (skat. iepriekš)? Tur nav atšķirības. Viņa un E.Dž. Vagoners bija pilnībā savstarpējā saskaņā. Vai viņi abi ticēja, ka Kristus ir Dievs? Viņi abi to apliecināja ļoti pārliecinoši. Tajā pašā grāmatā E.Dž. Vagoners rakstīja: ... - "Kristus "atrazdamies Tēva klēpī"; būdams pēc dabas pilnīgs Dievs un ar dzīvību Pašam Sevī, Viņš tiek pareizi saukts par Jehovu, Pašeksistējošu un tāpēc dots tāds veidols (Jer. 23: 5-6), par kuru teikts, ka tas valdīs kā ķēniņš, valdīs ar gudrību un uzturēs tiesu un taisnību valstī, būs pazīstams kā Jehova: ... TAS KUNGS - MŪSU TAISNĪBA. (Turpat, 23. lpp.)

Elena Vaita 1906. gadā par Jāņa 1: 1–3 rakstīja: ... - „Šeit izteiktie vārdi ir tik pārliecinoši, ka nevienam nav šaubu. Kristus pēc būtības un vārda augstākajā nozīmē bija Dievs. Viņš bija ar Dievu no mūžības, Dievs pār visu, svētīts mūžīgi mūžos." (Ellen G. White, "Review and Herald", 5th April 1906, "The Word made Flesh")

SDA Pionieriem, ieskaitot Elenu Vaitu, ticība bija tāda, ka Kristus ir vienpiedzimušais Dēls, taču tas viņiem netraucēja ticēt Viņam kā Dievam un patiesībā tas pat pastiprināja šo pārliecību. Tika teikts, ka Dieva Dēls ir Dievs sava Dēla personā.

Tagad mēs pievēršamies vienpadsmitajai nodaļai. Šeit es padalīšos ar jums par to, kas man šķiet pārsteidzošs. Šī bija mana "pēkšņas pamošanās" sastāvdaļa.

Vienpadsmitā nodaļa.

Jautājuma izpratne.

Turpinājums sekos...